

textura litològica que les coves no hi són possibles, l'habitació deuria ésser a base de troncs i brancatge, del qual ja n'hem trobat rastre, si bé els homes de l'època han deixat marques evidents del seu pas en dòlmens i menhirs escampats per les planes i turons.

Dels palafits, habitacions lacustres, que a Suïssa tant abunden, no n'ha quedat cap mostra a Catalunya i és molt probable que no n'hi haguessin gaires, encara que en aquell temps els llacs i estanyols podien ésser més abundants que en l'actualitat; com sembla que tampoc tenien gaire predilecció, els homes, en habitar les muntanyes pròpiament dites; hom troba importants restes neolítiques en l'alta muntanya, en ple Pireneu, com en les muntanyes mitjanes, com en les serres de les valls, com en les planes al·luvials dels rius i torrents que solquen Catalunya.

D'una manera semblant deuria continuar l'habitació durant el període que en la Prehistòria europea és conegut per l'Edat del Bronze. A Catalunya aquest període és una continuació de l'eneolític sense cap transició, encara que portà un canvi efectiu, sobre tot en els ritus funeraris (1); però no és probable que les condicions d'habitatge sofrissin modificació, com ho proven les troballes fetes en diferents punts de la nostra terra.

Però en la primera Edat del Ferro, que a Catalunya correspon amb l'entrada dels celtes i amb la cultura hallstàtica europea, l'habitació evoluciona una mica, si bé encara es troben estrats de l'època en moltes coves estudiades. La gran quantitat de coves existents a Catalunya deurien influir en el seu aprofitament per a habitació, que seduí molts dels invasors, que hi residiren durant un temps més o menys llarg. Talment com en altres països europeus, que el sistema de vivenda evolucionà força en aquell període, es modificà l'habitació de les planes i turons on les coves no existien. A les construccions totalment vegetals dels períodes anteriors, succeeix, probablement de mica en mica, una construcció de paret en pedra seca i coberta de brancatge com en les cavacions del poblat de Marlés, on, segons el senyor Serra-Ràfols (obra citada) s'ha pogut determinar la construcció de pedra, dividida en habitacions de planta quadrada.

Fa creure més encara aquesta transició, el fet que en les parcials excava-

(1) «El problema prehistòric de Catalunya», per J. de C. Serra-Ràfols.

Excursionisme vol dir tant com l'estudi i l'admiració de la Natura, l'amor a les coses culturals i a totes les manifestacions de l'esperit.